

УДК 330.322:342.1

О. С. Сакун, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РЕСУРСУ СТРУКТУРНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

А. С. Сакун, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського учета, налогообложения и аудита

Черниговский национальный технологический университет, г. Чернигов, Украина

ФОРМИРОВАНИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОГО РЕСУРСА СТРУКТУРНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ

Oleksandra Sakun, PhD in Economics, Associate Professor of Department of Accounting, Taxation and Audit

Chernihiv National University of Technology, Chernihiv, Ukraine

FORMING AND REALIZATION OF INVESTMENT RESOURCE OF STRUCTURAL MODERNISATION OF ECONOMY

Стаття присвячена ідеї формування та подальшої реалізації інвестиційного ресурсу як ключового фактора структурної модернізації економіки країни. Запропонована концепція реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки та охарактеризовано її основні складові. Доведено необхідність створення інвестиційної платформи реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки як підґрунтя для досягнення найбільшого економічного ефекту від інвестиційного забезпечення структурних перетворень. Основними підсистемами платформи повинні стати: інституційне середовище, організаційно-правова сфера, соціальна сфера, фінансове середовище, господарське середовище.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційний ресурс; інвестиційна платформа; національна економіка; структурна модернізація економіки.

Статья посвящена идее формирования и дальнейшей реализации инвестиционного ресурса как ключевого фактора структурной модернизации экономики страны. Предложена концепция реализации инвестиционного ресурса структурной модернизации экономики и охарактеризованы ее основные составляющие. Доказана необходимость создания инвестиционной платформы реализации инвестиционного ресурса структурной модернизации экономики как основы для достижения наибольшего экономического эффекта от инвестиционного обеспечения структурных преобразований. Основными подсистемами платформы должны стать: институциональная среда, организационно-правовая сфера, социальная сфера, финансовая среда, хозяйственная среда.

Ключевые слова: инвестиции; инвестиционный ресурс; инвестиционная платформа; национальная экономика; структурная модернизация экономики.

The article is devoted to the idea of forming and further realization of investment resource as a key factor of structural modernisation of economy of country. The conception of realization of investment resource of structural modernisation of economy is offered and described its basic constituents. The necessity of creation of investment platform of realization of investment resource of structural modernisation of economy as soil is well-proven for the achievement of most economic effect from the investment providing of structural transformations. The basic subsystems of platform must become: institutional sphere, organizationally legal sphere, social sphere, financial sphere, economic field.

Keywords: investments; investment resource; investment platform; national economy; structural modernisation of economy.

Постановка проблеми. Фінансово-економічна криза відіграла для України роль катализатора модернізації, спонукавши до усвідомлення – як на рівні громадської свідомості, так і вітчизняного політикуму – необхідності зміни моделі економічного розвитку на основі парадигми якісної модернізації країни на інноваційних засадах. У забезпеченні ефективної реалізації модернізаційних реформ вагомую роль відіграє інвестиційний ресурс. Формування інвестиційного ресурсу є фундаментальним параметром відтворювального процесу, що визначає можливості оновлення основного капіталу, здійснення структурних реформ, формування базису стійкого довгострокового розвитку економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трактування інвестиційного ресурсу та його ролі в розвитку інноваційних процесів висвітлені в працях таких вітчизняних та закордонних учених, як І. А. Бланк [1], М. І. Бондар [2], Ю. Н. Воробйов, О. Н. Воробйова [3], А. П. Дука [4], О. О. Клокар [5], І. М. Кобушко [6], Т. В. Майорова [7], А. В. Череп [8], Й. Шумпетер [9] та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Питанням сутнісного наповнення та функціональної складової інвестиційного ресурсу присвячено чимало праць вітчизняних та закордонних науковців, проте не вирішеною залишається деталізація процесу реалізації інвестиційного ресурсу, тим більше в контексті структурної модернізації економіки.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є науково-практична концептуалізація процесу формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки України в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Під інвестиційним ресурсом структурної модернізації економіки розуміємо систему специфічних елементів, яка здатна забезпечувати самоорганізацію регульованої системи управління. Він представлений як сукупність фінансових, матеріально-технічних, інтелектуальних та інформаційно-правових елементів, які має у своєму розпорядженні національна економіка і які використовуються для забезпечення інвестиційного розвитку країни. Запропонована дефініція дасть змогу повніше й чіткіше охоплювати сутність і умови реалізації інвестиційного розвитку в контексті структурної модернізації економіки країни.

Фундаментальний вплив на забезпечення модернізації економіки країни мають зворотні взаємозв'язки між формуванням інвестиційного ресурсу, підприємницьким сектором, публічними інститутами та діями органів державної влади щодо ініціації та реалізації структурних зрушень в економіці країни. На цій основі доведена необхідність розробки механізму структурної модернізації економіки країни, що дозволяє здійснити ефективну мобілізацію її фінансових, науково-технологічних й організаційно-економічних резервів з метою забезпечення динамічного висхідного вектора економічного розвитку в умовах вирішення завдань модернізації (рис. 1, 2).

Рис. 1. Фінансові та організаційні ресурси, що визначають рівень інвестиційного ресурсу та конкурентної сфери, а також національної безпеки економіки

Джерело: складено автором.

З огляду на вищезазначене запропоновано поняття «механізм реалізації структурної модернізації економіки», під яким треба розуміти систему заходів нормативного й регулятивного характеру, що здійснюються суб'єктами структурної політики держави шляхом використання відповідних інструментів з метою забезпечення взаємозв'язку між її елементами та їхнього впливу на інвестиційний розвиток країни.

Для більш чіткої побудови механізму реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки важливим є визначення ключових векторів та кінцевої мети як результату структурних перетворень (рис. 2).

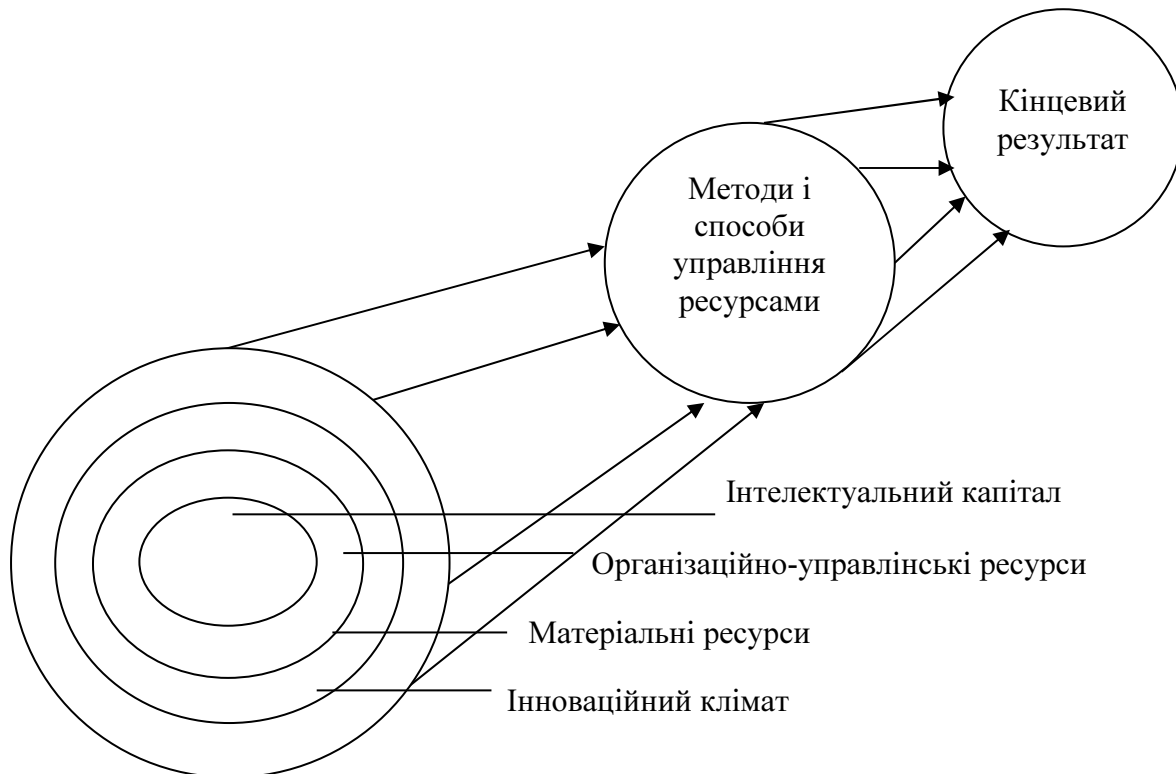

Рис. 2. Вектори реалізації інвестиційного ресурсу соціально-економічної системи в процесі досягнення кінцевого економічного результату

Джерело: складено автором.

Зважаючи на наведені напрямки реалізації, доцільним є визначення концептуальних основ конструктивістської парадигми структурних перетворень через визначення основними імперативами гуманізацію технологій, розвиток інвестиційних кластерів, екологізацію суспільства, інтеграцію в глобальний інвестиційний простір, формування податкових преференцій, що, на відміну від наявних, визначають основні напрями світового інвестиційного розвитку й розширюють просторові межі поширення технологічних укладів і сприятимуть синхронізації структурних зрушень на основі ідентифікації напрямів формування інвестиційного ресурсу України в перспективі (рис. 3).

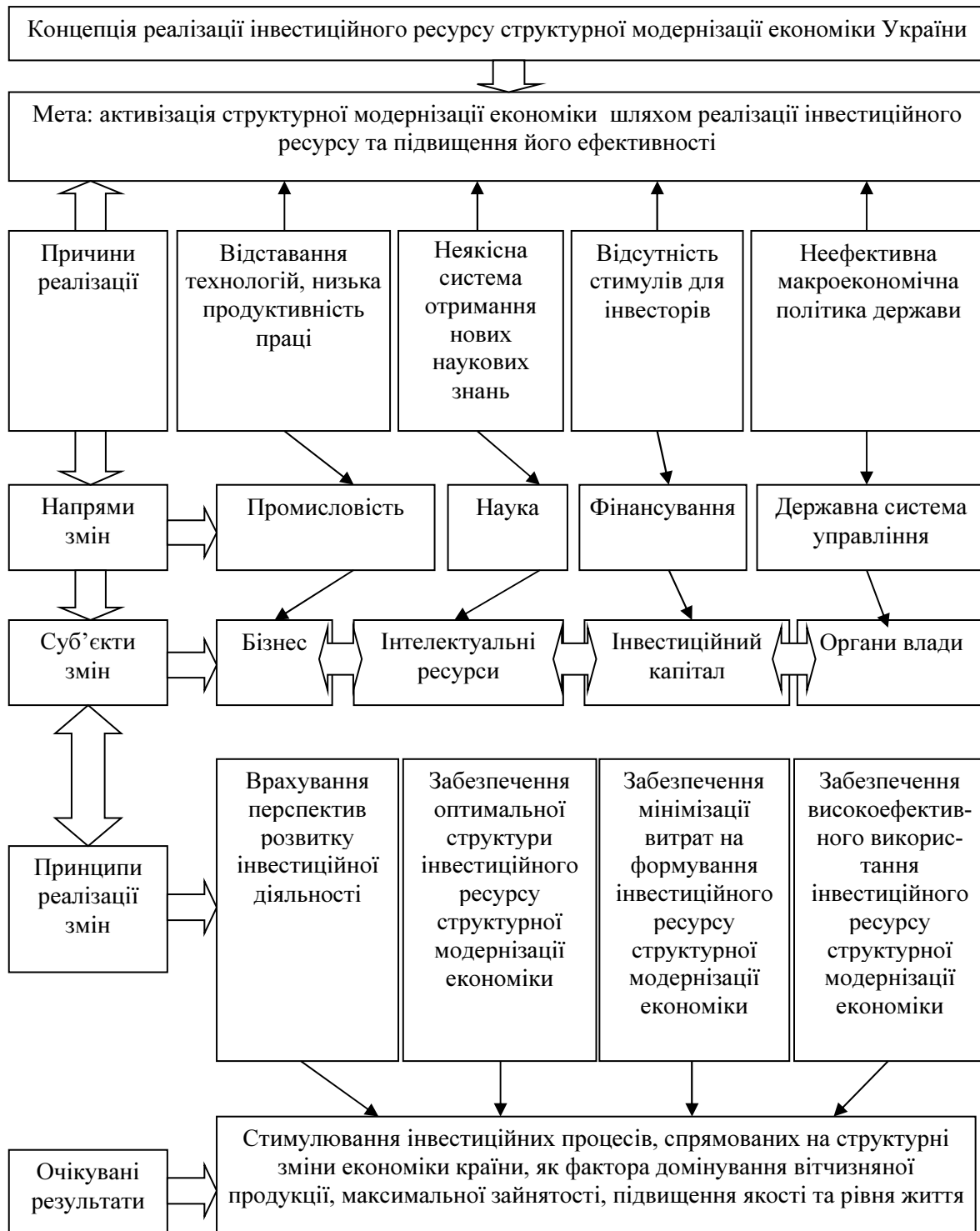

Рис. 3. Концепція реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки

Джерело: складено автором.

У межах наведеної науково-практичної концептуалізації були систематизовані теоретико-методологічні положення, що дає змогу розробити алгоритм реалізації моделі інвестиційної платформи інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки (рис. 4).

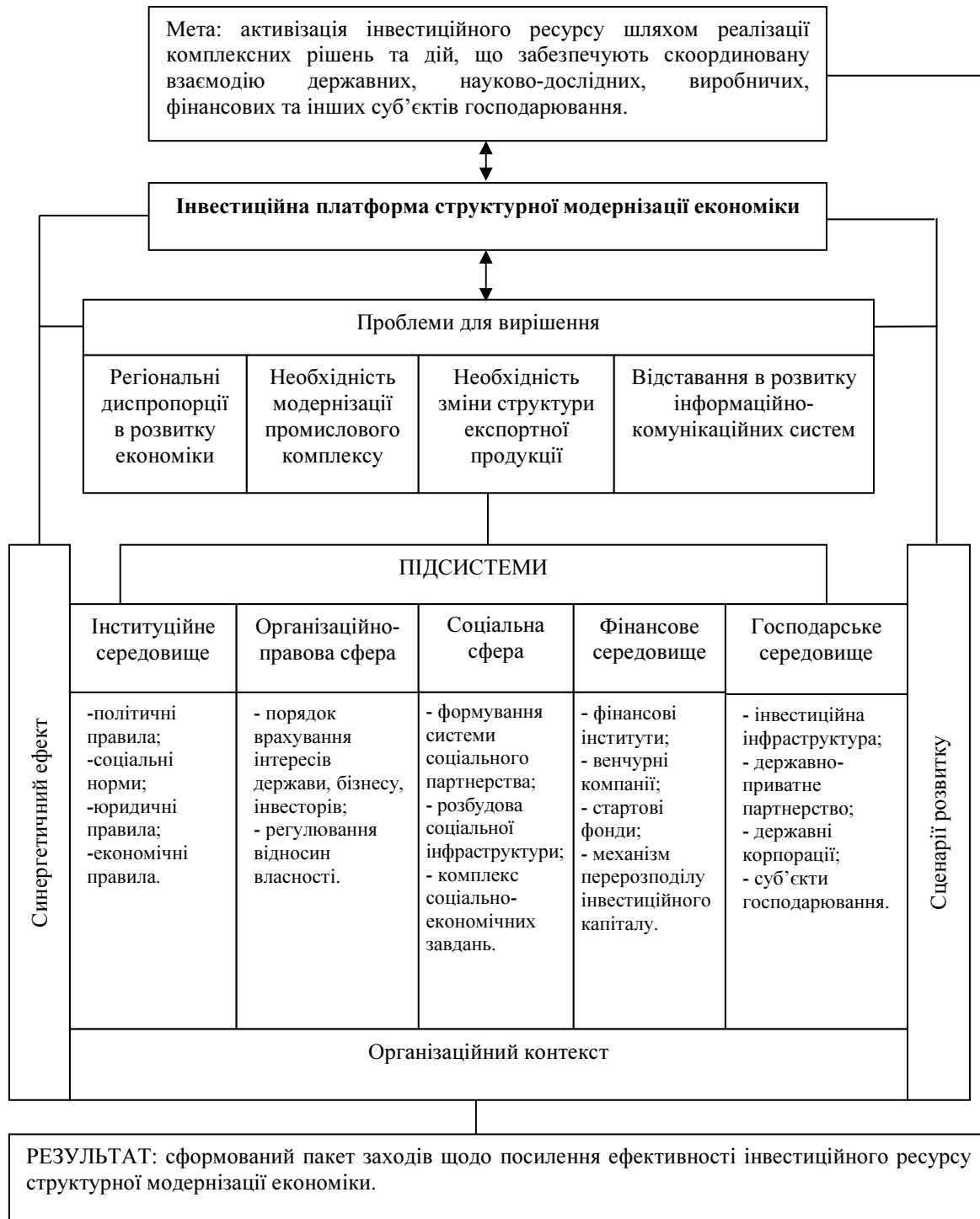

Рис. 4. Модель інвестиційної платформи реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки

Джерело: розроблено автором.

Функціонування інвестиційної платформи має реалізуватись через окремі підсистеми, а саме:

1) підсистема інституційного середовища передбачає сукупність основоположних політичних, соціальних, юридичних і економічних правил, що визначають межі поведінки суб'єктів інвестиційного процесу та утворюють базис та умови для інноваційного розвитку національної економіки;

2) організаційно-правову сферу інвестиційної платформи інноваційного розвитку економіки можна охарактеризувати як систему методів і правил правового характеру та заснованих на них механізмах та процесах інноваційно-інвестиційного характеру в контексті розвитку національної економіки;

3) соціальна сфера інвестиційної платформи несе в собі комплекс соціально-економічних завдань, пов'язаних із досягненням стабільності функціонування, економічного зростання, високого рівня конкурентоспроможності об'єктів соціальної сфери як важливої умови інноваційного розвитку економіки;

4) фінансове середовище являє собою набір фінансових інститутів банківської та парабанківської систем, а також механізм їх взаємодії в процесі перерозподілу тимчасово вільних грошових коштів у вигляді інвестиційного капіталу;

5) господарське середовище містить систему взаємодії суб'єктів господарювання, що є учасниками інвестиційного процесу, спрямованого на інноваційний розвиток національної економіки.

На основі зображеної моделі інвестиційної платформи доцільною є побудова системи забезпечення формування та реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки України (рис. 5).

Рис. 5. Блок-схема структури системи забезпечення формування та реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки України

Джерело: розроблено автором.

Деталізація зазначених підсистем та їх призначення дозволила розробити алгоритм формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки України, діалектика якого зумовлена потребою розробки моделі інвестиційної платформи інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки країни на основі встановлення національних пріоритетів модернізації економіки та встановлення національних пріоритетів інвестиційної діяльності (рис. 6).

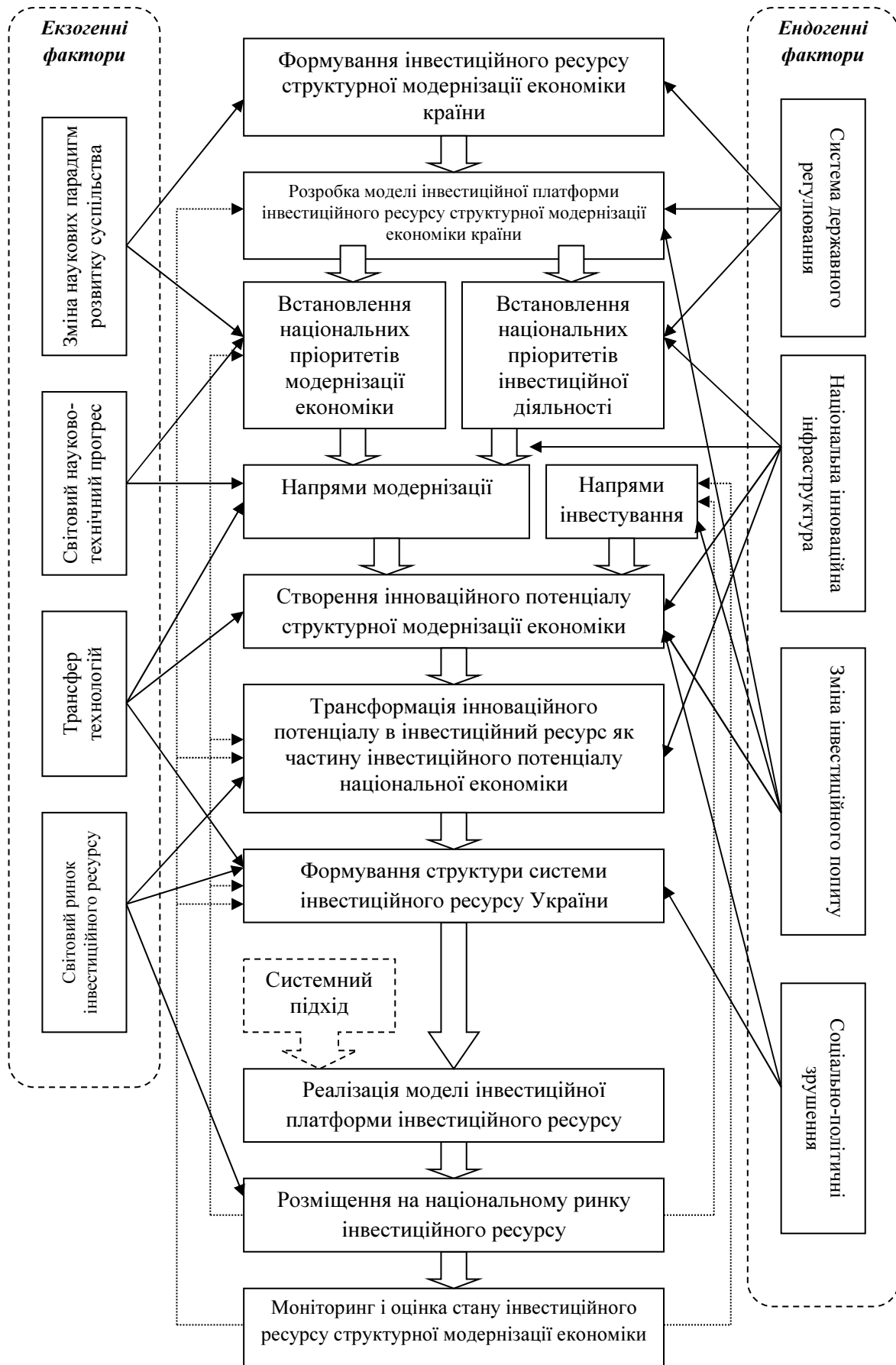

Рис. 6. Алгоритм формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки

Висновки і пропозиції. Україна перебуває перед об'єктивною необхідністю активізації створення конкурентоздатних господарських систем, модернізації і реконструкції діючих господарських структур, забезпечення диверсифікації капіталу підприємств у напрямі інноваційно орієнтованих структурних перетворень. Ефектними джерелом матеріального забезпечення та стимулом таких перетворень може стати інвестиційний ресурс.

Для отримання належного ефекту в частині інноваційних перетворень доцільно створити інвестиційну платформу реалізації інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки, що являє собою сукупність елементів, яка здатна забезпечити самоорганізацію системи управління інноваційним розвитком економіки і за допомогою синергетичного ефекту забезпечує злагоджену роботу системи управління та модернізації економіки.

Розроблено алгоритм формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки України, діалектика якого зумовлена потребою розробки моделі інвестиційної платформи інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки країни на основі встановлення національних пріоритетів модернізації економіки та встановлення національних пріоритетів інвестиційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Бланк І. А. Інвестиційний менеджмент: початковий курс. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Ельга, Ника-Центр, 2006. 552 с.
2. Бондар М. І. Інвестиції та джерела фінансування інвестиційних ресурсів в обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 15. С. 220-227.
3. Воробійов Ю.Н. Інвестування: навч. посіб. для вузів. Сімферополь: Таврія, 2004. 340 с.
4. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 424 с.
5. Клокар О. О. Формування інвестиційних ресурсів агропромислового виробництва. *Економіка АПК*. 2012. № 10. С. 90-95.
6. Кобушко І. М. Стратегія розвитку інвестиційного ринку: теоретичні засади та вітчизняні реалії: монографія. Суми : Сумський державний університет, 2012. 517 с.
7. Майорова Т. В. Формування інвестиційних ресурсів в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. №15. С.122-132.
8. Череп А. В. Инвестознaвствo: пiдручник. Київ: Кондор, 2006. 398 с.
9. Шумпетер Й. Теория экономического развития, исследования предпринимательской прибыли, капитала и цикла конъюнктуры. Москва: Прогресс, 1982. 455 с.

References

1. Blank, I. A. (2006). *Investytsiynyi menedzhment: nachalniy kurs [Investment management: initial course]* (2nd ed.). Kyiv: Elha, Nyka-Tsentr [in Ukrainian].
2. Bondar, M. I. (2010). Investytsii ta dzherela finansuvannia investytsiinykh resursiv v obliku [Investments and sourcings investment resources are in an account]. *Finansy, oblik i audyt – Finances, account and audit*, 15, 220-227 [in Ukrainian].
3. Vorobiov, Yu. N. (2004). *Investuvannia [Investing]*. Simferopol: Tavriia [in Ukrainian].
4. Duka, A. P. (2007). *Teoriia ta praktyka investytsiinoi diialnosti. Investuvannia [Theory and practice of investment activity. Investing]*. Kyiv: Karavela [in Ukrainian].
5. Klokar, O. O. (2012). Formuvannia investytsiinykh resursiv ahropromyslovoho vyrobnytstva [Forming of investment resources of agroindustrial production]. *Ekonomika APK – Economy of agroindustrial complex*, 10, 90-95 [in Ukrainian].
6. Kobushko, I. M. (2012). *Stratehiia rozvytku investytsiinoho rynku: teoretychni zasady ta vitchyzniani realii: monohrafiia [Strategy of investment market development: theoretical principles and domestic realities: monograph]*. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet [in Ukrainian].
7. Maiorova, T. V. (2010). Formuvannia investytsiinykh resursiv v Ukraini [Forming of investment resources is in Ukraine]. *Finansy, oblik i audyt – Finances, account and audit*, 15, 122-132 [in Ukrainian].
8. Cherep, A. V. (2012). *Investoznavstvo [Investment]*. Kyiv: Kondor [in Ukrainian].

9. Shumpeter, J. (1982). *Teoriia ekonomicheskogo razvitiia, issledovaniia predprinimatelskoi pribyli, kapitala i tsykla koniunktury [Theory of economic development, researches of enterprise income, capital and cycle of the state of affairs]*. Moscow: Progress [in Russian].

Сакун Олександра Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14035, Україна).

Сакун Олександра Сергеевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры бухгалтерского учета, налогообложения и аудита, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14035, Украина).

Sakun Oleksandra – PhD in Economy, Associate Professor of Department of Accounting, Taxation and Audit, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14035 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: sakunalexandra@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9947-0210>

Researcher ID: Q-4028-2016